

**Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským - Alapiskola,
Rohovce 106 – Nagyszarva106**

Školský poriadok školy

Úvod

Vnútorný poriadok školy je súhrn základných noriem spolužitia a spolupráce celého školského kolektívu žiakov, učiteľov a ostatných zamestnancov školy. Jeho uplatňovanie v praktickom živote v podstatnej miere prispieva k dobrému chodu školy.

Vnútorný poriadok vydáva riaditeľ školy po prerokovaní so školskou radou a pedagogickou radou.

1. Práva žiakov

- a) Každý žiak má **právo na vzdelávanie**. Základné vzdelanie je bezplatné a povinné. Žiak má možnosť primerane využívať školské zariadenia, učebne, výpočtovú techniku a knižnicu. Žiaci majú právo na vzdelávanie v materinskom jazyku.
- b) **Sloboda prejavu**. Každý žiak má právo slovom alebo písmom vyjadriť svoj názor, klásť otázky k učivu a dostať na ne odpoveď. Nemožno tolerovať prejavy, ktoré by vyzývali k rasovej, národnostnej či inej forme neznášanlivosti. Kladenie otázok nemôže svojim rozsahom obmedzovať právo ostatných žiakov na vzdelanie.
- c) Každý žiak má právo **na náboženskú výchovu** zodpovedajúcej jeho viery.
- d) **Zákaz diskriminácie** znamená, že so žiakom treba zaobchádzať na základe princípu rovnosti, že pre nich platia všetky práva bez ohľadu na rasu, farbu pleti, pohlavie, etnický alebo sociálny pôvod, majetok, telesnú alebo duševnú nespôsobilosť.
- e) Žiak má **právo na informácie** týkajúce sa jeho osoby, výchovno-vzdelávacieho programu školy. Každý žiak má právo poznať školský poriadok zahrňujúci práva a povinnosti žiakov. Škola vytvára možnosti na uľahčenie prístupu žiakov k informáciám (internet, knižnica, nástenky,...). V škole je neprípustné šíriť informácie, ktoré by mohli ohrozovať zdravý telesný alebo duševný život žiakov a ohrozovať ich morálku.
- f) Každý žiak má **právo na objektívne hodnotenie**. Vyučujúci musí žiakom oznamovať výsledok každej klasifikácie a hodnotenia, po ústnom vyskúšaní oznámiť žiakovi výsledok ihneď. Výsledky klasifikácie písomných a praktických cvičení musí oznámiť žiakovi a predložiť k nahliadnutiu do 10 dní. Termín písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania; v jednom dni môžu žiaci robiť len dve skúšky uvedeného charakteru.
- g) **Právo na ochranu zdravia**. Úlohou učiteľov je vytvárať zdravé prostredie, zdravú klímu v triede a škole a postupovať pri výchove tak, aby žiaci mali možnosť na zdravý spôsob života. Škola podporuje v spolupráci s rodičmi pitný režim žiakov a zdravé stravovanie v školskej jedálni. Zdravotne postihnuté dieťa má právo na osobitnú starostlivosť. Pri školskom úraze sa žiak okamžite obráti na vyučujúceho alebo dozorkonajúceho pedagóga, prípadne triedneho učiteľa. Akýkoľvek malý úraz nahlási, prípadne si dá ošetriť v zborovni, kde sa úraz zaeviduje. Ak sa jedná o úraz vyžadujúci lekárske ošetrovanie, oznámi sa táto skutočnosť rodičovi, v prípade potreby sa zavolá rýchla zdravotná služba a ak vymešká aspoň tri dni okrem zaevidovania spíše sa záznam o školskom úraze, čím sa úraz stáva registrovaným.
- h) **Právo na ochranu pred fyzickým a psychickým násilím, využívaním a zanedbávaním**. Voči žiakom nemôžu byť uplatňované disciplinárne opatrenia, pri ktorých by dochádzalo k ponižovaniu jeho ľudskej dôstojnosti (bitie, nadávky, šikanovanie, vyhrážanie sa, urážky,...). Žiak nesmie vykonávať prácu na úkor jeho zdravia, vzdelávania, telesného, duševného alebo mravného vývoja.

- i) **Právo na ochranu súkromia, cti a povesti.** Vyjadrenia učiteľa týkajúce sa hodnotenia vedomostí, zručností a postojov žiakov a ich zverejňovanie nemôžu urážať a ponižovať, negatívne ovplyvňovať jeho sebahodnotenie, či postavenie v skupine spolužiakov. O žiakoch možno zhromažďovať len základné údaje, týkajúce sa identifikácie osôb, a to meno a priezvisko, dátum a miesto narodenia, bydlisko, rodné číslo, štátna príslušnosť, národnosť, osobné údaje týkajúce sa jeho zdravia a mentálnej identity. Zhromažďované údaje treba chrániť pred prístupom nepovolených osôb a zachovávať o nich mlčanlivosť. Rovnako nemožno zasahovať do rodinných vzťahov žiaka, vystavovať žiaka ponižujúcim prehladkam.
- j) **Právo na ochranu a pomoc.** Dieťa má byť za každých okolností medzi prvými, ktorým sa poskytne ochrana a pomoc. Preto má žiak právo na kompetentný dozor zo strany pedagogických zamestnancov, na ochranu pred šikanovaním. Za prejavy šikanovania sa považuje: vyžadovanie služieb, peňazí, predmetov, jedla od šikanovaného, vyhrážanie sa násilím, bitie, verbálne a fyzické ponižovanie, urážky rodičov a podobne. Žiak sa v týchto prípadoch môže obrátiť na ktoréhokoľvek zamestnanca školy, najmä však vyučujúceho, triedneho, prípadne dozorkonajúceho učiteľa.
- k) **Právo na odpočinok a voľný čas.** Žiaci majú právo na slobodnú účasť na kultúrnom živote a umeleckej činnosti. Pri tvorbe rozvrhu hodín treba rešpektovať zásady psychohygieny. Vyučujúci nemôže vyučovacie hodiny predlžovať alebo svojvoľne skracovať prestávky.
- l) **Právo na ochranu pred drogám.** V priestoroch školy, školského klubu, školského areálu, na akciách organizovaných školou platí zákaz fajčenia, zákaz prinášať alkoholické nápoje, drogy, zákaz ich používať, ponúkať, predávať alebo inak rozširovať. Porušenie týchto opatrení bude považované za hrubé porušenie školského poriadku.
- m) **Právo na spravodlivý proces.** Keď žiakovi hrozí sankcia, má právo slobodne sa vyjadriť k veci a obhájiť sa.
- n) **Žiak má právo na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu.**

2. Práva zákonných zástupcov žiakov

- a) Žiadať, aby sa v rámci výchovy a vzdelávania v škole poskytovali žiakom informácie a vedomosti vecne a mnohostranne v súlade so súčasným pozeraním sveta a v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona,
- b) Oboznámiť sa so školským vzdelávacím programom školy a so školským poriadkom.
- c) Byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa.
- d) Zúčastňovať sa výchovy a vzdelávania po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy.
- e) Vyjadrovať sa k výchovno-vzdelávaciemu programu školy prostredníctvom školskej rady.
- f) Byť prítomný na komisionálnom preskúšaní svojho dieťaťa po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy.

3. Povinnosti žiakov

Povinnosti žiakov sú:

- a) aktívne sa zúčastniť na vyučovacích hodinách,
- b) disciplinovane a podľa svojich možností pracovať na vyučovacích hodinách,
- c) dbať na kľudné podmienky, na ticho na hodinách,
- d) urobiť domácu úlohu,
- e) nosiť učebné pomôcky,
- f) hlásiť sa predtým ako prehovorí alebo sa pýta niečo,
- g) nosiť žiačku knižku,
- h) dať žiacku knižku rodičom na podpis,
- i) dbať na čistotu a dobrý stav učebných pomôcok, učebníc, tried a ich zariadení,
- j) dbať na čistotu okolia školy,
- k) dbať na kultúrne používanie toaliet,
- l) prichádzať do školy oblečený a upravený vhodne, čisto a bez výstredností (umelé nechty, make-up, farbenie vlasov, piercing, tetovanie nie je dovolené),
- m) nahlásiť spôsobené škody,
- n) správať slušne voči zamestnancom školy
- o) neobmedzovať svojim konaním práva ostatných osôb zúčastňujúcich sa výchovy a vzdelávania
- p) ctiť si ľudskú dôstojnosť svojich spolužiakov a zamestnancov školy.

3.1 Pravidlá vzájomných vzťahov vo všeobecnosti

- spravodlivosť a objektívnosť,
- morálnosť a slušnosť,
- vzájomný rešpekt a úcta,
- zodpovednosť a trpezlivosť,
- tolerancia a kolegiálnosť,
- úcta navzájom i k sebe samému,
- rovnosť šancí pre všetkých,
- kamarátstvo a ochota pomôcť.

3.2. Pravidlá vzájomných vzťahov medzi žiakmi školy

- a) Žiaci školy navzájom dodržiavajú zásady slušnosti a dobrých mravov,
- b) žiaci sa k sebe správajú v duchu tolerancie a kamarátstva,
- c) žiaci si navzájom pomáhajú,
- d) žiaci sa vzájomne rešpektujú,
- e) žiaci netolerujú medzi sebou prejavy správania, ktorého cieľom je ublížiť, ponížiť, ohroziť alebo zastrašiť iného žiaka,
- f) žiadny žiak svojím správaním a konaním neznemožňuje ostatným spolužiakom získavať vedomosti a zodpovedne pracovať.

4. Povinnosti zákonných zástupcov žiakov

- a) Vytvoriť pre dieťa podmienky na prípravu, výchovu a vzdelávanie v škole a na plnenie školských povinností.
- b) Dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom.
- c) Dbať na sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa a rešpektovať jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

- d) Informovať školu alebo školské zariadenie o zmene zdravotnej spôsobilosti dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania.
- e) Nahradiť škodu, ktorú žiak úmyselne alebo neúmyselne porušením školského poriadku zaviniť.
- f) Prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky a dbať na to, aby dieťa dochádzalo do školy pravidelne a včas, písomne oznámiť vedeniu školy prípadnú zmenu školského zariadenia.
- g) Rodičom a iným osobám nie je dovolené vstupovať počas vyučovania do priestorov školy a vyrušovať výchovno-vzdelávací proces, pokiaľ to nebude vopred dohodnuté, alebo povolené riaditeľom školy alebo jeho zástupcom.
- h) Zákonný zástupca môže sprevádzať svoje dieťa ráno pred vyučovaním ku hlavnému vchodu školy. Po vyučovaní svoj príchod oznámi zvonením a čaká na príchod zamestnanca školy pri hlavnom vchode do školy.
- i) Rodič má plnú zodpovednosť za svoje dieťa v čase mimo vyučovania.

5. Zakázané

Počas vyučovania, prestávok a školských podujatí je prísne zakázané:

- a) zastrašovanie, vydieranie, šikanovanie, obťažovanie (fyzické, ústne) ktoréhokoľvek zo spolužiakov, krádež, poškodenie osobného majetku, použitie ponižovania, používanie falošných výrokov,
- b) vlastníctvo alebo používanie predmetov, ktoré sú nebezpečné pre zdravie a telesnú bezpečnosť,
- c) vyjadrenie alebo propagovanie rasovej, náboženskej a inej diskriminácie;
- d) konzumácia, skladovanie, predaj, propagácia drog (alkohol, tabak, drogy, nikotínové vrecká...),
- e) vulgárnosť, vulgárna reč, arogantné správanie a korešpondencia vo forme papiera alebo online s vulgárnym obsahom,
- f) šírenie ústnych alebo písomných pripomienok, ktoré odsudzujú zamestnancov školy;
- g) používanie zariadení, ktoré narúšajú výchovno-vzdelávaciu prácu školy, najmä pokiaľ ide o vyučovacie hodiny (mobilné telefóny, smart hodinky, tablety, ...).
- h/ Je prísne zakázané počas aj mimo vyučovania v priestoroch školy aj mimo školy verbálne alebo fyzicky napadnúť alebo vyhrážať akýmkoľvek spôsobom učiteľa alebo žiaka!
- i/ Všetky učebné pomôcky, ako napr. kružidlo, nožnice, pravítka, náradia... je možné používať výlučne pod pedagogickým dozorom a účelovo!
- j/ V celom areáli školy je prísne zakázané jazdiť na elektronickej kolobežke alebo na bicykli.

Porušenie ktoréhokoľvek z vyššie uvedených bodov bude mať za následok závažné disciplinárne konanie podľa rozhodnutia pedagogickej rady alebo riaditeľa školy.

6. Používanie mobilných telefónov a iných komunikačných prostriedkov

Od 1.01.2025 platí zákaz používania mobilných telefónov alebo obdobného osobného zariadenia elektronickej komunikácie (ďalej len „komunikačný prostriedok“) okrem zariadenia vo vlastníctve alebo správe školy počas školského vyučovania s cieľom zlepšiť duševnú pohodu detí.

Ak žiak má u seba mobilný telefón pri vstupe do areálu školy, musí ho odovzdať v kmeňovej triede. Mobilný telefón je odovzdaný triednemu učiteľovi / alebo služby konajúcej osobe / pred prvou vyučovacou hodinou v kmeňovej triede, pričom takto zozbierané mobilné telefóny budú odložené do odkladacieho priestoru na to určeného / kabinet dejepisu na 2. poschodí alebo riaditeľňa, zborovňa /. Odkladací priestor bude uzamknutý učiteľom. Mobilné telefóny budú vrátené žiakom po skončení vyučovania.

Žiaci prvých troch ročníkov základnej školy vôbec nemôžu mobily používať v priestoroch školy.

Od 4. ročníka žiaci dostanú výnimku zo zákazu používania mobilných telefónov v priestoroch školy iba vtedy, ak

- si to vyžaduje štátny vzdelávací program k napĺňaniu vzdelávacích štandardov, a ak ju povolí vyučujúci na potreby vzdelávania,
- ak ide o deti so špeciálnymi potrebami / žiaci so zdravotným znevýhodnením používajúcich komunikačný prostriedok na účely súvisiace so zdravotným znevýhodnením /.

7. Ospravedlnenie neprítomnosti v škole

- a) Žiak je povinný svoju neprítomnosť na vyučovaní, v krúžkovej činnosti alebo na akciách organizovaných školou ospravedlniť potvrdením od lekára alebo rodiča.
- b) Za dôvod ospravedlniteľnej neprítomnosti žiaka na výchove a vzdelávaní sa uznáva najmä:

- choroba alebo úraz,
- lekárom nariadený zákaz dochádzky do školy,
- mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky,
- náhle prerušenie premávky hromadných dopravných prostriedkov,
- mimoriadne udalosti v rodine alebo
- účasť dieťaťa na súťažiach, ak nejde o reprezentáciu školy.

c) Neprítomnosť žiaka ospravedlňuje základná škola na základe žiadosti jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia.

d) Ak dieťa je choré, rodič to musí nahlásiť triednemu učiteľovi hneď v prvý deň ochorenia. Ak dieťa chodí na obed, treba ho odhlásiť príslušný vyučovací deň formou SMS najneskôr do 7:30

e) Ak sa žiak vráti do školy, je povinný jeho neúčasť bez zbytočného zmeškania ospravedlniť, najneskôr však do 3 pracovných dní.

f) Lekárske potvrdenie školský zákon vyžaduje ak neprítomnosť žiaka trvá:

- viac ako 5 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní (napr.: žiak chýba od pondelka do štvrtka nasledujúceho týždňa),
- počas kalendárneho mesiaca viac ako dvojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu (Napri.: žiaci 1. ročníka majú týždenne v učebnom pláne 23 vyučovacích hodín, dvojnásobok je 23 hodín x2 týždne = spolu 46 vyučovacích hodín), alebo
- počas dvoch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov viac ako trojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu (Napri.: žiaci 1. ročníka majú týždenne v učebnom pláne 23 vyučovacích hodín, trojnásobok je 23 hodín x 3 týždne = spolu 69 vyučovacích hodín).

Ak nastane aspoň jedna z vyššie uvedených možností vyžaduje sa ospravedlnenie vymeškaných vyučovacích hodín, ktoré prevyšujú uvedené hodnoty na základe lekárskeho potvrdenia.

g) Základná škola môže vyžadovať potvrdenie od lekára aj v iných prípadoch, ako v tých, keď sa potvrdenie od lekára výslovne vyžaduje podľa školského zákona. Má ísť o odôvodnené prípady,

napríklad:

- absencie sa často opakujú,
- škola má podozrenie, že sa neprítomnosť účelovo ospravedľuje (napr. opakované telefonické ospravedlnenia bez zjavných dôvodov...).

h) Ak rodič si želá, aby žiak bol pustený počas vyučovania zo školy alebo chce ho nechať doma z rodinných dôvodov, je povinný to písomne oznámiť triednemu učiteľovi. Ak ide o viac dní, treba dieťa písomne vyžiadať od riaditeľa školy, ktorý rozhodne o uvoľnení žiaka, pričom berie do úvahy prospech a správanie žiaka.

i) Žiaci posledného ročníka sa môžu zúčastniť na otvorených dňoch stredných škôl, ak to rodič písomne potvrdí. Žiak je povinný po návšteve doniesť potvrdenie o účasti z danej strednej školy.

j) Ak žiak v danom polroku vymešká viac ako 150 vyučovacích hodín alebo viac ako 1/3 vyučovacích hodín daného predmetu, pedagogická rada môže povoliť komisionálnu skúšku z vybraného predmetu.

k) Ak žiak sa zúčastní súťaží, kde reprezentuje svoju školu, jeho neprítomnosť z vyučovania sa nepovažuje za neúčast'.

l) Ak žiak mešká viackrát z prvej vyučovacej hodiny, triedny učiteľ oznámi to rodičom a žiak dostane zápis do klasifikačného hárku.

m) Za 5 neospravedlnených hodín dostane žiak pokarhanie triednym učiteľom, za 10 pokarhanie riaditeľom školy.

n) Ak žiak má viac ako 15 neospravedlnených hodín, riaditeľ školy to nahlási príslušnému obecnému úradu.

8. Ochrana študentov pred diskrimináciou, násilím, obťažovaním a vydieraním

Je prísne zakázané šikanovanie, fyzické alebo psychické týranie, ohováranie, urážka na cti spolužiakov (kvôli príslušnosti k národnostnej alebo etnickej menšine, materinskému jazyku, zdravotnému postihnutiu, náboženstvu alebo viery, rodinnému stavu, ...).

8.1 Diskriminácia, násilie

Diskriminácia, násilie, šikana, kyberšikana ani žiadne iné patologicko – ohrozujuce správanie na školách a v školských zariadeniach nesmie byť zamestnancami v žiadnej miere akceptované. Pedagóg musí situáciu bez meškania riešiť a každej obeti poskytnúť okamžitú pomoc. V uvedenom sa riadi Smernicou k prevencii šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach a Metodickou príručkou riešenia šikanovania na školách.

Šikanovanie spolužiaka hocijakým spôsobom, vrátane kyberšikany prostredníctvom sociálnych sietí, vydieranie alebo úmyselné fyzické ublíženie spolužiakom sa považuje za hrubé porušenie školského poriadku.

a) škola plní funkciu poradenstva a zabezpečuje prevenciu prostredníctvom výchovnej poradkyne,

b) výchovná poradkyňa koordinuje spolu s triednymi učiteľmi všetky akcie zamerané na prevenciu diskriminácie a násilia. V spolupráci s triednymi učiteľmi priebežne zisťuje medzi žiakmi prejavy diskriminácie a šikanovania,

c) triedni učítelia majú vo svojich plánoch triednických hodín zahrnúť problematiku diskriminácie, šikanovania a boja proti násiliu,

d) škola spolupracuje aj s CPaP a v prípade zistenia výskytu diskriminácie postupuje podľa nasledovných krokov:

- pohovor s postihnutým žiakom – zabezpečí výchovná poradkyňa a/alebo triedni učítelia,
- pohovor so žiakom prejavujúcim diskrimináciu (násilie) voči spolužiakovi zabezpečuje výchovná poradkyňa a/alebo triedni učítelia,
- v prípade potreby kontaktuje škola CPaP, v spolupráci s ktorou zabezpečuje stretnutia so psychológom.

8.2 Šikanovanie

Šikanovanie v škole je obťažovanie formou spravidla opakujúceho sa nežiaduceho správania šikanujúceho voči šikanovanému, ktoré je motivované úmyslom získať nad šikanovaným prevahu, šikanovaného ponížiť alebo získať vynútené mocenské postavenie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zstrašujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuctujúceho, zámerne zraňujúceho alebo urážajúceho prostredia vo forme verbálneho šikanovania, fyzického šikanovania, psychického šikanovania, emocionálneho šikanovania, nebezpečného elektronického obťažovania alebo nebezpečného prenasledovania.

Znaky šikanovania:

- a) Úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému,
- b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- c) opakované útoky,
- d) nevyrovnaný pomer síl medzi potencionálnym šikanujúcim a potencionálnym šikanovaným.

Prejavy šikanovania:

- Priame – Nepriame
- Fyzické – Psychické
- Aktívne – Pasívne

Postup pri riešení šikanovania:

- a) zaistenie ochrany obetiam,
- b) rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor s potencionálnym šikanovaným a potencionálnym šikanujúcim (eliminovanie zakomponovania celej triedy resp. veľa žiakov do problému z dôvodu zabránenia šírenia sa po celej škole). Výpovede si zapísať, zosumarizovať informácie a dôkazy.
- c) nájdenie vhodných svedkov,
- d) nikdy nekonfrontovať potencionálneho šikanovaného s potencionálnym šikanujúcim, a dôsledne chrániť obeť,
- e) zabránenie potencionálnym šikanujúcim krivo vypovedať, izolovanie, neumožnenie dohody na spoločnej výpovedi, (zabezpečiť individuálny rozhovor s potencionálnym šikanujúcim, a využiť pri tejto komunikácii získané dôkazy, ale bez toho, aby prezradil ich zdroj),
- f) kontaktovanie zákonných zástupcov – škola predvolá rodičov potencionálneho šikanovaného i potencionálnych šikanujúcich na pohovor s riaditeľkou školy v prítomnosti výchovného poradcu, triednej učiteľky alebo koordinátora prevencie, zo stretnutia sa vyhotoví zápis,
- g) škola sa individuálne porozpráva s rodičmi potencionálneho šikanujúceho, pokúsi sa ich získať pre spoluprácu a nájdenie spoločného riešenia, vhodnou formou ich upozorniť na

šikanovanie z legislatívneho hľadiska (trestný čin týrania, ublíženia na zdraví, vydierania, útlaku...),

h) kontaktovanie CPaP alebo diagnostického centra,

i) poskytnutie podpory potencionálnemu šikanovanému,

j) udelenie potencionálnemu šikanujúcemu opatrenia vo výchove podľa závažnosti konkrétneho prípadu,

k) preloženie žiaka do inej triedy (ak je to možné),

l) nahlásenie prípadu ÚPSVaR, odd. SPODaSK a polícii.

Prevenia a riešenie šikanovania:

a) vytvoriť pozitívnu klímu v škole,

b) navodiť úzku spoluprácu medzi školou a rodinou,

c) problém šikanovania riešiť vnútorným poriadkom školy,

d) zvýšiť dozor pedagogických zamestnancov,

e) oboznámiť učiteľov so systémom školy pri šikanovaní,

f) informovať učiteľov o postupe pri podozrení šikanovania,

g) realizovať vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania,

h) spolupracovať s odborníkmi centra vých. a psychologickéj prevencie a pedag.- psych. poradňou (CPaP)

i) v pracovnom poriadku vymedziť oznamovaciu povinnosť, pre pedagogických i nepedagogických zamestnancov,

j) zamestnanec neplnením tejto povinnosti sa vystavuje riziku trestného postihu/neprekazenia trestného činu,

k) predbežné zmapovanie situácie o možnom výskyte šikanovania na škole prostredníctvom anonymného dotazníka alebo inými formami,

l) organizovanie školských akcií a prednášok, ktoré sa zameriavajú na predchádzanie všetkých foriem agresie.

Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu, kedy môže byť šikanujúci od veku 14 rokov trestne stíhaný najmä za trestný čin

a) ublíženia na zdraví,

b) obmedzovania osobnej slobody,

c) lúpeže,

d) vydierania,

e) hrubého nátlaku,

f) nátlaku,

g) porušovania domovej slobody,

h) sexuálneho násillia,

i) sexuálneho zneužívania,

j) krádeže,

k) neoprávneného užívania cudzej veci,

l) poškodzovania cudzej veci,

m) nebezpečného vyhrážania sa,

n) nebezpečného prenasledovania,

o) výroby detskej pornografie,

p) rozširovania detskej pornografie,

q) prechovávaní detskej pornografie a účasti na detskom pornografickom predstavení,

r) ohovárania.

Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu priestupku proti

a) občianskemu spolunažívaniu alebo

b) majetku.

Skutočnosť, že šikanujúci nie je trestne zodpovedný z dôvodu nízkeho veku, nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody.

8.3 Kyberšikana

Kyberšikanovanie je verbálne, psychické šikanovanie a emocionálne šikanovanie uskutočňované v kybernetickom priestore bez fyzického kontaktu šikanujúceho a šikanovaného prostriedkami informačnej a komunikačnej technológie, ktoré môže mať aj anonymnú povahu, a pri ktorom šikanujúci dokáže uskutočniť útoky z rôznych miest, pričom šikanovaný sa o napadnutie nemusí okamžite dozvedieť a nemusí byť schopný identifikovať šikanujúceho; zverejnené informácie, fotografie, audiozáznamy a videozáznamy môžu byť prístupné veľkému počtu osôb a môže byť náročné ich odstrániť z kybernetického priestoru.

Dôsledky kyberšikanovania:

- a) ide o útoky realizované prostredníctvom on-line priestoru/aplikácii,
- b) kyberšikana prevažne začína ako nevinný žart, ktorý postupne začne meniť život medzi rovesníkmi i v domácom prostredí,
- c) ponižovanie, urážanie, vydieranie, zastrašovanie a obťažovanie sú typické prejavy psychickej šikany, d) potencionálny šikanovaný aj potencionálny šikanujúci bývajú deti, ktoré majú problém nadväzovať zdravé, rovnocenné rovesnícke vzťahy,
- e) potencionálni šikanujúci si svoj pocit menejcennosti kompenzujú uplatňovaním moci voči slabším,
- f) potencionálnymi šikanujúcimi môžu byť aj deti sebedomé, avšak mohli vyrastať v rodinách s prísnymi emočne chladnými rodičmi, kde deti nedostali primerané sebaoptvrdenie, alebo z iných dôvodov nemajú rozvinutú empatiu,
- g) potencionálny šikanovaný býva často zraniteľný jedinec v sociálnom kontexte, teda sociálne menej zručný, s menej uspokojivými vzťahmi so sklonom k riskantnému správaniu on-line, off-line,
- h) útoky realizované on-line, najmä sociálnymi sieťami bývajú intenzívnejšie, nakoľko negatívna rovesnícka odozva sa deje pred veľkým publikom a obeť nevie, kto všetko bol jej svedkom,
- i) psychické dôsledky kyberšikanovania bývajú bolestivejšie a traumatizujúcejšie.

Postup riešenia

Uložiť, vytlačiť alebo uschovať si e-maily, SMS, správy od potencionálneho šikanujúceho alebo webovej stránky, ktoré potencionálny šikanujúci vytvoril. Všetko slúži ako dôkazový materiál.

- a) Skúsiť vypátrať, kto je potencionálnym šikanujúcim (pokiaľ napríklad uvádza svoje osobné údaje na internete).
- b) Kontaktovať poskytovateľa serveru, ktorý potencionálny šikanujúci používa pri šikanovaní a požiadať ho, aby útočníkovi zamedzil prístup – je dobré doložiť nevhodné správanie dôkazovým materiálom pokiaľ je k dispozícii.
- c) Pri podozrení, že dieťa šikanuje spolužiak alebo kyberšikana prebieha v priestoroch školy, je potrebné kontaktovať podporný tím. V prípade podozrenia z trestného činu je potrebné kontaktovať Políciu SR.

Návrhy pre študentov na riešenie takýchto a podobných situácií:

- a) Vždy sa snaž vyriešiť rozdiely bez fyzického násillia!
- b) Dohováraj sa priateľským tónom! Hovor a nebi sa!

- c) Netoleruj obťažovanie! Volaj o pomoc učiteľa!
- d) Nechaj ostatných na pokoji!
- e) Nenúť nikoho hrať sa spoločne a vôbec ničomu!
- f) Nikoho neponižuj! Prijímaj inakosť vo všetkých formách!
- g) Ak zistíte niečo neobvyklé u svojich spolužiakov, bezodkladne to oznám učiteľovi alebo to anonymne oznám pomocou schránky dôvery!
- h) Pamätaj si, že raz sa to môže stať aj tebe!

9. Pracovný plán školy

Pracovný plán školy vypracuje riaditeľ na začiatku školského roku po prerokovaní pedagogickou radou. Pri vypracovaní berie do úvahy predpisy, odporúčenia a organizačné pokyny ZŠ pre daný školský rok. V tomto dokumente uvedie programy a akcie, ktoré organizuje v danom školskom roku. Triedni učitelia informujú svojich žiakov o plánovaných akciách na triednických hodinách a rodičov na rodičovských stretnutiach.

Tradičné akcie a aktivity školy sú: slávnostné otvorenie a ukončenie školského roka, Vianoce, Fašiangy, Deň matiek, Deň detí, spomienkové slávnosti a súťaže.

Denný režim a zvonenia:

- 1. hodina: 7.55 – 8.40
- 2. hodina: 8.45 – 9.30 desiatová prestávka
- 3. hodina: 9.45 – 10.30
- 4. hodina: 10.35 – 11.20
- 5. hodina: 11.30 – 12.15 obedňajšia prestávka
- 6. hodina.: 12.45 – 13.30
- 7. hodina: 13.35 – 14.20
- 8. hodina: 14.25 – 15.10

Školský klub: 11.20 – 16.00

Denný režim školy je určený pravidelným zvonením.

Budovu školy žiaci môžu opustiť počas vyučovania iba pod dospelým dozorom na základe predbežného písomného oznamu rodiča.

10. Všeobecné prevádzkové predpisy

Začiatok vyučovania

Žiak

- a) pri príchode do školy prezúva a prezlečie sa v šatni,
- b) pred začiatkom vyučovania žiaci sa hromaždia na chodbe na prízemí,
- c) pri zvonení čakajú učiteľa v triede, prípadne pred odbornou učebňou.

Na vyučovaní

- a) Vyučovacie hodiny sa začínajú vzájomným pozdravením,
- b) žiaci dbajú na učebné pomôcky ponechané v učebniach,
- c) žiaci do školy nenosia zbytočné predmety,
- d) klenoty, väčšie sumy peňazí, mobilný telefón a ďalšie cenné veci nosia na vlastnú zodpovednosť.

Na telesnej výchove

- a) V telocvični jesť a piť je zakázané,
- b) na hodinu telesnej výchovy nosia žiaci predpísaný úbor,
- c) z bezpečnostných dôvodov je zakázané nosiť klenoty,
- d) žiaci, ktorí sú oslobodení z telesnej výchovy, sa zúčastňujú na vyučovaní,
- e) v prípade choroby podľa písomného oznamu rodiča môže byť žiak oslobodený z 2 vyučovacích hodín, inak je potrebné aj odporúčanie od lekára.

V prestávkach

- a) V malých prestávkach žiaci sa zdržiavajú v triedach a nepobehajú na chodbách,
- b) Vo veľkých prestávkach sa prechádzajú na určenej chodbe alebo v prípade priaznivého počasia na školskom dvore,
- c) Po 5. hodine je obedňajšia prestávka, v školskej jedálni sa zdržiavajú žiaci iba počas jedenia a správajú sa slušne, obedujú potichu, kultúrne.
- d) Vo všetkých prestávkach, vrátane aj obedňajšiu, žiaci sú pod dozorom službukonajúceho učiteľa.

Po vyučovaní

Po poslednej vyučovacej hodine žiaci opustia budovu školy. Žiaci, ktorí dochádzajú zo susedných obcí, do príchodu autobusu môžu ostať na chodbe školy.

Úlohy týždenníkov

- a) Zodpovedajú za prípravu učebných pomôcok a čistotu v triede.
- b) Ich úlohou je nahlásiť v riaditeľni, ak po uplynutí 5 minút vyučujúci nie je v triede.

Správanie žiakov

- a) Majú sa správať slušne voči svojich spolužiakov a zamestnancov školy, svoje názory a pripomienky majú vyjadriť vo vhodnej forme.
- b) Počas vyučovania je zakázané jesť a piť.
- c) Aj mimo školy sa majú správať slušne. Nemôžu fajčiť a používať alkohol a drogy. V prípade, že vedenie školy zistí nevhodné správanie žiaka školy, má právo ho upozorniť.

11. Dištančná forma vzdelávania

Tento odsek pojednáva o povinnostiach základnej školy – pedagogických zamestnancov, zákonných zástupcov a žiakov v prípade prechodu školy na dištančnú formu vzdelávania (online vzdelávanie).

11.1. Povinnosti školy

- a) Stanoví podmienky pre úpravu rozvrhu hodín počas dištančného vzdelávania, ako je počet hodín denne pre jednotlivé ročníky v súlade s usmernením pre dištančné vzdelávanie, čas dištančného vzdelávania, počet online hodín v jednotlivých predmetoch, predmety v ktorých sa zadávajú úlohy, striedanie hodín.
- b) Umožní pedagogickým zamestnancom podľa možností prácu z domu (home office) v zmysle zákonníka práce.
- c) Triedni učitelia informujú zákonných zástupcov obvyklým spôsobom o prechode na dištančnú formu vzdelávania a o úprave rozvrhu hodín počas dištančného vzdelávania.

11.2. Povinnosti zákonného zástupcu

Vzhľadom na to, že prechod vyučovania na dištančnú formu nie je prerušenie vyučovania, ale mení sa len forma vzdelávania, platia pre rodiča povinnosti vyplývajúce z bežného plnenia povinnej školskej dochádzky so všetkými dôsledkami.

Zákonný zástupca je povinný:

- a) Zabezpečiť pravidelnú účasť žiaka vo vyučovacom procese podľa zverejneného upraveného rozvrhu hodín.
- b) Zabezpečiť technické prostriedky pre účasť na dištančnom vzdelávaní žiaka, ktoré umožňujú jeho video a audio pripojenie (kamera, slúchadlá, mikrofón).
- c) Zabezpečiť minimalizovanie rušivých faktorov v domácnosti počas prebiehajúceho vyučovania.
- d) Zabezpečiť optimálny výkon žiaka počas prebiehajúcej hodiny – plnenie povinností a úloh, pozornosť na hodine.
- e) Ospravedlniť vopred triednemu učiteľovi neúčasť žiaka na vyučovaní, prípadne bezodkladne, ak sa o neúčasti dozvedel po už skončenej hodine. Ak tak zákonný zástupca neurobí, bude neúčasť žiaka evidovaná ako neospravedlnená hodina so všetkými dôsledkami vyplývajúcich z platného školského poriadku.
- f) Pokiaľ technické prostriedky žiaka neumožňujú jeho účasť na online hodine, oznámi túto skutočnosť bezodkladne zákonný zástupca triednemu učiteľovi a následne s triednym učiteľom dohodne náhradnú formu vzdelávania.
- g) Pokiaľ to epidemiologická situácia dovoľí, škola môže pre žiakov, ktorým technické podmienky neumožňujú vzdelávať sa online, umožniť vzdelávať sa v menších skupinách, o čom zákonného zástupcu informuje triedny učiteľ. Účasť na tomto vzdelávaní je povinná.
- h) Pasívny prístup žiaka k dištančnému vzdelávaniu jednotlivých predmetov môže viesť ku klasifikácii predmetu stupňom nedostatočný s celkovým hodnotením príslušného polroku „neprospeľ“.

11.3. Povinnosti žiaka počas dištančného vyučovania

Žiak je povinný:

- a) Zúčastňovať sa pravidelne vyučovania podľa upraveného rozvrhu počas dištančného vzdelávania.
- b) Prihlasovať sa pod vlastným kontom a vlastným menom a priezviskom.
- c) Aktívne plniť úlohy uložené vyučujúcimi jednotlivých predmetov.
- d) Počas priebehu hodiny je vždy pripojený online s aktívnou kamerou (bez vyzvania).
- e) Počas hodiny sedieť za stolíkom pri používanom technickom zariadení, mať pripravené pomôcky ako na riadnom vyučovaní prezenčnou formou.
- f) S vyučujúcim komunikovať na vyzvanie, kedy si zapne mikrofón.
- g) Vypracovať zadané úlohy a v stanovenom termíne doručiť vyučujúcemu.
- h) Pri doručovaní vypracovaných úloh využívať vopred určený informačný systém.
- i) Počas hodiny neje, nečítuje, nevyrušuje ostatných žiakov činnosťami nesúvisiacimi s vyučovacím procesom.
- j) Ak žiak narúša hodinu, nereaguje na upozornenia vyučujúceho, má vyučujúci právo žiaka z hodiny vypnúť a evidovať ho ako neprítomného na hodine. Podobne sa žiak eviduje ako neprítomný, ak nemá počas hodiny zapnutú kameru. O danom porušení informuje vyučujúci triedneho učiteľa.

- k) Ak žiak neabsolvuje v týždni viac ako 50% online hodín zo subjektívnych príčin (zaspanie, lenivosť, neochota pripojiť sa aj keď má technické podmienky), triedny učiteľ ho preradí na inú formu dištančného vzdelávania.
- l) Žiakovi je zakázané vyhotovovať z prebiehajúcej online hodiny audio alebo video záznamy a šíriť ho prostredníctvom sociálnych sietí.

12. Voľba záujmového krúžku, voliteľného a nepovinného predmetu

Voliteľné a nepovinné predmety, ako aj záujmové krúžky si zvolí žiak na začiatku školského roka podľa ponuky. Vybraný predmet navštevuje až do konca školského roku. Voľbu si potvrdí zákonný zástupca žiaka písomne najneskôr do 15. septembra.

13. Školský klub a školská jedáleň

Školský klub

- a) Žiaci prvého a druhého stupňa môžu navštevovať školský klub.
- b) Každý rok v júni sa robí výskum o záujem žiakov.
- c) Ak správanie žiaka školského klubu je nevyhovujúca, tak je možné ho vylúčiť z klubu, a to na základe návrhu riaditeľa školy, triedneho učiteľa alebo vychovávateľky.
- d) Ak si rodič želá zmenu v odchode žiaka zo školského klubu, treba to žiadať písomne.

Školská jedáleň

Zápis do jedálne školy je na žiadosť rodiča. Vybavuje to vedúca jedálne.

Platba príspevkov

Žiaci školského klubu platia príspevok u vychovávateľky a za obed na základe šeku vystavenej vedúcou jedálne najneskôr do 5. dňa daného mesiaca. Ak žiak chce ukončiť návštevu týchto zariadení, rodič to musí nahlásiť vopred.

14. Život žiakov mimo školy

Účasť žiakov na školských výletoch, kultúrnych akciách a slávnostiach školy je povinné. V prípade neúčasti je žiak povinný sa ospravedlniť u triedneho učiteľa.

Žiaci si môžu navštevovať aj rôzne krúžky, ktoré sú povinní navštevovať do konca školského roku. Prípadnú neúčasť sú povinní ospravedlniť.

Žiaci môžu navštevovať aj mimoškolské krúžky, ale tie nesmú prekážať žiakovi v tom, aby riadne plnil školské povinnosti.

15. Školská knižnica

Školskú knižnicu žiaci navštevujú v určených otváracích hodinách. Zápis do knižnice je bez príplatku. Žiak si môže naraz vypožičať 3 knihy najviac na 4 týždne. Najneskôr na konci roka treba všetky vypožičané knihy odovzdať, v prípade poškodenia alebo straty nahradiť škodu.

16. Vyjadrenie názoru a poskytovanie informácií

Žiaci si môžu vyjadriť svoj názor na triednických hodinách a ich zástupca môže želanie žiakov sprostredkovať vedeniu školy. Žiaci svoje individuálne problémy riešia primárne pomocou triedneho učiteľa.

17. Odmeňovanie a disciplinovanie

Pedagogická rada hodnotí kladné a záporné činy žiakov. Cieľom odmeňovania je vyvolať pocit uznania a cieľom trestu je zabrániť opakovaniu činu.

Princípy a formy odmeňovania

Žiak, ktorý pracuje vzorne, má vynikajúce výsledky v učení alebo na súťaži, má vzorné správanie, zúčastní sa vo verejnoprospešných prácach môže dostať pochvalu alebo odmenu.

Odmeňovanie jednotlivca

Žiak môže dostať pochvalu od triedneho učiteľa alebo od riaditeľa školy. Žiaci s výnimočným výkonom môžu dostať na konci školského roka diplom alebo aj knižnú odmenu. Na odmenu navrhuje žiaka triedny učiteľ na základe odporúčania odborného učiteľa. O miere odmeny rozhoduje pedagogická rada. Žiak svoju odmenu preberá verejne na slávnosti na konci školského roka.

Odmeny za účasť na súťaži

Odborný učiteľ vyberá, pripraví a prihlási žiakov do súťaže. Výkon žiaka môže odmeniť známku, ba ja odporúčaním na pochvalu alebo vecnú odmenu. Pochvalu riaditeľa školy môžu dostať žiaci, ktorí dosiahli dobré výsledky v okresnom alebo vyššom kole súťaží.

Disciplinárne opatrenia

V prípade porušenia školského poriadku disciplinárne opatrenia ukladá žiakom pedagogická rada, po predchádzajúcej konzultácii s riaditeľom školy.

Druhy disciplinárnych opatrení:

- písomné upozornenie triednym učiteľom za dvoch zápisov v klasifikačnom hárku,
- pokarhanie triednym učiteľom za 4 zápisy,
- pokarhanie riaditeľom školy za 8 zápisov,
- znížená známka zo správania za 10 zápisov.

Žiakovi, ktorý má pokarhanie triednym učiteľom, môže triedny učiteľ zakázať účasť na triednom výlete a na školských akciách.

Vážne porušenie školského poriadku, ublíženie na zdraví spolužiaka alebo hociktorého zamestnanca školy, urážanie má za následok okamžité zníženie známky zo správania.

Pochvalu a pokarhanie môžu dostať žiaci počas celého školského roka podľa počtu zápisov za správanie v klasifikačnom hárku.

Hodnotenie správania

Na prvom stupni známku správania určí triedny učiteľ a riaditeľ školy, na druhom stupni pedagogická rada a riaditeľ školy. Hodnotenie je podľa nasledujúcich:

1 (veľmi dobré): ak žiak dodržiava pravidlá správania a ustanovenia poriadku a len ojedinele sa dopúšťa menej závažných previnení.

2 (uspokojivé): ak žiak neustále porušuje školský poriadok, ale usiluje sa svoje chyby napraviť.

3 (menej uspokojivé): ak žiak závažne porušuje pravidlá správania a školský poriadok alebo sa dopúšťa ďalších previnení.

4 (neuspokojivé): ak žiak sústavne porušuje pravidlá správania a školský poriadok, zámerne narúša korektné vzťahy medzi spolužiakmi a závažnými previneniami ohrozuje ostatných žiakov a zamestnancov školy.

18. Záverečné ustanovenia

Zmeny a doplnky vnútorného poriadku školy môžu navrhovať žiaci prostredníctvom rodičov, pedagogickí zamestnanci pripomienkami na poradách alebo vedeniu školy, rodičia prostredníctvom predsedu rodičovskej rady.

Zmeny a doplnky po prerokovaní na pedagogickej rade alebo porade schvaľuje riaditeľ školy. Povinnosťou triednych učiteľov je so schválenými zmenami a doplnkami oboznámiť žiakov na najbližšej triednickej hodine a rodičov prípadne zákonných zástupcov na najbližšom stretnutí rady rodičov.

Tento vnútorný poriadok školy nadobúda účinnosť dňom schválenia riaditeľom školy.

Konzultačné hodiny:

Riaditeľstvo: streda 9.00 – 11.00, alebo na základe predchádzajúceho telefonického dohovoru (0911 969 557)

Sekretariát: streda, štvrtok 9.00 – 10.00 alebo na základe predchádzajúceho telefonického dohovoru (031 559 83 58)

Školský poriadok Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským - Alapiskola, Rohovce 106 - Nagyszarva 106 nadobúda účinnosť dňa 18. septembra 2025, a týmto sa ruší školský poriadok platný od 1.09.2024.

Pedagogická rada prerokovala dňa 01.09.2025.

Rada školy prerokovala dňa 16.09.2025

V Rohovciach, dňa 17.09.2025

.....
PeaDr. Katalin László Horváth – riaditeľka ZŠ

DODATOK č. 1

k školskému poriadku

Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola,

Rohovce 106 - Nagyszarva 106

**ŠTANDARDY DODRŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO
VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ**

Školský rok 2025/2026

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou prílohy školského poriadku.

Štandardy sú základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach. Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

- a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
- b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
- c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
- d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;

e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.”¹

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní.²

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie“³. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu^{2a}) a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná^{2b}) pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania.“⁴

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov

a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,

- prevádzka a vnútorný režim školy,

- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,

- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Článok 2

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

¹ Dohovor o právach dieťaťa (OSN, 1989) In Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 104/1991 Z. z.

² Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVVaŠ SR, 2023)

Poznámky pod čiarou k odkazom

2a a 2b znejú: „2a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov.

2b) Dohovor proti diskriminácii vo vzdelávaní (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 276/2024 Z. z.).Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z.).“

³ § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

⁴ § 2 písm. ai) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) – účinnosť nadobúda 1. 1. 2025

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru⁵. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu

pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.

- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

- Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR⁶.

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny

⁵ Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru bol vytvorený v roku 2018 Radou Európy, ktorej členským štátom je od roku 1993 aj SR. Pre SR má status odporúčania pri vytváraní vzdelávacích stratégií a metodík na podporu demokratickej kultúry, ľudských práv a sociálnych kompetencií.

⁶ Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVVaŠ SR, 2023)

žiacov vytvorené za účelom ich vylúčovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokolvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone⁷.

- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylúčovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov⁸.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program⁹, individuálny učebný plán¹⁰ alebo poskytnuté podporné opatrenia¹¹.
- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.

Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole¹². Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej

⁷ Chránené dôvody podľa antidiskriminačného zákona sú charakteristiky ľudí, úzko spojené s ich dôstojnosťou a identitou, ktoré nesmú byť zneužitú pre neprípustné rozdielne zaobchádzanie s nimi. Sú to: „pohlavie, náboženské vyznanie alebo viera, rasa, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie, vek, sexuálna orientácia, manželský stav a rodinný stav, farba pleti, jazyk, politické alebo iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie alebo dôvod oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti“ § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z.

⁸ § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. (antidiskriminačný zákon)

⁹ § 7a zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

¹⁰ § 26 zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

¹¹ § 145a zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

¹² Podrobné informácie ku krízovým udalostiam na školách sú dostupné na webovom sídle ministerstva.

sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.

- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre naplnenie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.